

A4

ANUL XV.—N.

APRILIE 1937

ANUL XV. — Nr. 5—6

Târgoviște, Mai—Iunie 1937

GRAIUL DÂMBOVIȚEI

PESTALOZZI ÎN TRE COPII

COMITETUL ASOCIAȚIEI:

CONCILIUL:

Simion Popescu
Bulcu Ionescu
Ob. Bucurică
Alex. Dragomirescu
Ilie Nitescu

Proprietate
Vice-Prop. și Cetate
Membru
" " "

Ch. Teodor
Ion Teodorescu
Ion Spătăreanu
Ion Bucur

Membru
"
"
"

COMITETUL DE REDACȚIE:

Alexandru Luca
Simion Popescu
G. Bucurică
Gh. M. Ionescu
Bulcu Ionescu
Ion Negoiște-Titu
Gheța Radușanu

Iosif Dumitrescu
I. Bitan
Victor Chiculescu
Aurel Ionescu
Mih. Clurezu
Tr. Barbescu
Gh. Bujia
Redactor D. I. Platon-Văcăroglu

Cercetați în corpul revistei, Buletinul Asociației
și Buletinul Băncii

Correspondență privitoare la Redacție și Administrație, căt
și cărți de ordine și natură pastru record, se
vor trimite pe adresa:
D-ru D. I. Platon, Revizorul Școlar, Târgoviște

GRAJUL DÂMBOVIȚEI

REVISTA CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA
— SUB AUSPICIILE ASOCIAȚIEI JUDEȚENE —
— APARE LUNAR —

SUMAR :

Cunoașterea individualității elevilor și individu-	D. I. Platon-Văcărești:
alarea educației și învățământului	Victor Ghiculescu.
8 Iunie	E. Ar. Zaharia.
Cât sufăr	G. H. Dumitru.
Care este rolul social al învățătorului ? . .	Iosif Dumitrescu-Pietrari.
Bunicul	Pr. Alex. Popescu-Rusca
Război Creștine	Iosif Dumitrescu-Pietrari.
Serbare pentru copii	Octav Sargean.
Cărți plopi	B. Frante.
Slajbi	Fl. Stănel.
Intrările copiilor	Cronica și Fl. Stănel:
Cărți reviste	* * *
Buletinul Asociației	* * *
Buletinul Directoarelor	

INVIEREA

Cristos a inviat sunt cuvintele prin care se întâmplă și salută creștinii în zilele acestea de mare sărbătoare.

Cristos a inviat, sună după buzele și înimă tuturor acelora cari mai au în sufletul lor încă puțină credință adevărată în Dumnezeu și Unul nașcut Fiul său.

Cristos a inviat este salutarea de pace și dragoste a tuturor creștinilor adevărați. Cristos a inviat sunt cuvintele cele dințal, cea dințai veste cari au anunțat-o învățăceil despre bunul lor învățător, prin gralul Preacuratei Fecioarei Maria. Preasfintita Fecioară venind dela mormântul Domnului, prin aceste cuvinte aduce vestea cea mare, minunea tuturor minunilor. Cel chinuit și batjocorit, Cel bătut și răstignit, Cel ce și-a vîrsat sângele pentru păcatele oamenilor, s'a scăpat din mormânt, după cum zice Sf. Apostol Pavel „Acela care s'a dat pentru păcatele noastre s'a scăpat pentru îndreptarea noastră”.

Dătătorul de viață a inviat din morți, călcând cu moartea pre moarte, dând tuturor viață veșnică — Bunul învățător care a suferit atât de mult din partea oamenilor pentru învățărurile sale măntuitoare, a venit din moarte la viață, a venit dintre cei morți între cel vii, a venit între oameni de dragul oamenilor. Ierusalimul s'a cutremurat, poporul iudeilor s'a cutremurat, frică și spaimă a cuprins sufletele fariseilor și cărturarilor, gândindu-se la fărădelegea lor. Acela pe care ei L-au judecat și osândit la moarte, acela a căruia mormânt sigilat L-a purtat cu soldați, în loc să dispară pe veci din mijlocul lor, a inviat venind din nou între oameni, să propovedulască cuvântul vieții eterne cu puteri înnoite. Si minunel în loc de a înceta smintea aceasta despre Iisus și în loc de a fi nimicită de ura fariseilor împărăția cea nouă, aceasta împărăție vestită de Cel osândit și răstignit, se întemeiază tot mal tare, își largeste tot mai mult hotarele sale chiar și peste pământul acelora la cari a venit și nu L-au primit, iar el dușmanii luminii și adevărului plini de ardă dar neputincioși privesc scrâsnind de mânie cum se întinde noua împărăție a luminii.

Ca un trăsnet nîmicitor vine peste întreg poporul iudeilor vestea mărcată a Invierii Domnului. Nici nu putea fi după placul și dorințele lor această veste a măntuirii.

El credea că sunt singuri, aleși și destinați părăși de fericiire și acum măntuitorul lumii nu pune margini împărăției Sale. Dragostea fără margini nu cunoaște hotare.

Flul lui Dumnezeu cari a venit în căutarea oilor pierdute nu închide ușile în-

prăpările cerarilor înaintea nici unela dintre oile cari o caută cu credință și dorește să între întrânsa. Bunul Măntuitor privește deopotrivă pe toți fiili lui D-zeu. Toți care se apropiie de El cu credință și iubire pot fi locuitori împărației Sale. Toți se pot împărtăși în mod egal de lăburea Tatălul ceresc.

Jidovii nu puteau înțelege cu mintea lor acest lucru și din acest motiv urau pe Măntuitor, iar învadătura su n'au voit să o primească. „Întru ale sale a venit și el adă pe Dânsul nu L-au primit. Nu L-au primit, căci n'au voit să-L cunoască !! Dar, fără să putut cunoaște ne spune însuși Măntuitorul : „De n'aș fi venit și nu le-aș să vorbit n'ar avea păcat. Dar acum am și venit și le-am și vorbit, deci n'au nici un răspuns pe tronul păcatului lor“. Dacă pe el nu L-au cunoscut ar fi putut cunoaște cel puțin faptele lui. „De nu aș fi făcut lucruri între ei, pe care nimeni altul nu a făcut, păcat n'ar avea ; dar m'au și văzut și m'au urat și pe Mine și pe Tatăl meu“.

Această rădătate și semenie a fost crunt pedepsită de Tatăl cel ceresc.

„Pe cei răi li va pierde, via o va da altor lucrători cari vor aduce rodurile la vremec lor“. Pe cel ce s'au înălțat Dumnezeu i-a umilit, pestre cei mandri hală a trimes. Poporul îngânăfat al lui Isdrall a fost batjocorit, umilit și împrăștiat peste întreaga împărație română. Din falnicul oraș — ucigător de profeti — n'a mai rămas plătră pe plătră. Templul din Ierusalim era făcut una cu pământul. Si toate acestea pentru rădătatea și necredința lor. I-a ajuns crud osândă D-zeiască. Zădarnice au încercat să se mai refacă vechea cetate în toată mărirea ei de odinioară. Zadarnice au rămas toate unelele de atunci ale jidovilor. Zadarnice vor rămâne toate unelele de acum și din vîltor a tuturor dușmanilor împărației întemeiate de Măntuitorul. Această împărație nu o vor putea clăti. El însușl a spus-o : „Porțile iadului nu o vor birui“. Nu o vor putea nimici vrășmașii Măntuitorului această împărație, fără că El o ocrotște împreună cu toți acela cari să adăpostesc la sănul ei. Nu poate distruge întunericul lumina. Si împărația profetului din Nazaret este împărația luminii; căci El a zis : „Eu sunt lumina lumii“.

Să alergăm cu mic cu mare și să ne adăpostim sub scutul acestel sfinte împărați, căci pentru noi a întemeiat-o și pentru a noastră mantuire.

Să strigăm de către tot sufletul ca și psalmistul :

„Să invieze Dumnezeu și să se risipească vrășmașii Lui“.

PREOTUL NICOLAE DIACONESCU
BRĂNEȘTI

Svâcniiri în beznă^{*)}

(Păștele 'n 1917)

...Do cînd Dănilă era confesorul unuia batalion de militari, zlua îngrijea de soldați și îngropa la morți, iar seara petrecea cu ofițerii.

Se obișnuise cu moarta, care numai îngrozea pe zimbul. Îngropa, cîte peste grămadă, într'o groapă comună și treizeci de morți pe zi. Exantematicul, ficea adesea ravagii.

Intr-o zi, aflată Dănilă că s'a întărit un soldat, care-i făcea adesea pe cântărețul. Roagă pe doctor să iibă mai multă grijă de el.

— „Ce să-i fac părințele, că e altă pacoste, nu-i exantematic, ci vîrsat negru. L-am și evacuat într-o casă pustie. Ce-o vrea Dumnezeu și cu ell. S'a dus Dănilă la el, cu toate că doctorul îi atrăse atenția, că e o boală foarte molipsitoare. Cum a intrat, s'a îngrozit. Pe un moron de pac, era un monstru, nu un om. Umflat peste măsură, totă fața lui era tot o bubă, plină de puroi. Când a început să plângea era și mai hidos.

Nici nu știe cînd l-a împărtășit.... și nenorocitul s'a făcut sănătos, așa neîngrijit de nimeni.... Intr'altă zi, primește un bilet, dela cel mai bun coleg al lui de școală, — dela Aurel Barbu, — șeful promoției lor și care acum era medic militar, la un lazaret de exantematici. Era invitat, cu multă insistență, să ia parte la o mică petrecere, pe care o da Barbu, la el acasă. — S'a dus. — Mosafirii erau cățiva ofițeri medici. — Barbu era plin de vîrvă și voe bună. — Dacă ai fi fost mai atent, ai fi observat chiar, că veselia lui nu era astfel. — Tocmai la sfîrșitul petrecerii, se scoala Barbu și punând mână pe un pahar, zice: „Fraților”.... Au început cu toții să râdă și strigând că n'au nevoie de toasturi....

— Nu e un toast, ci o spovedanie.

— Nici asta nu ne trebuie.

— Atunci este chiar un panegiric.

— Te-ai îmbătat de-a binele — zice un coleg. —

— O! ce bine-ar fi dacă ar fi numai o beție, că nu e realitate! Dar ascultați: M'am întărit

de exantematic. Și' nadins am ținut să vănuți că toții la un pahar de vin, cu bunul meu coleg Dănilă, căci de-acă încolo, m'ägez la pat, de unde știu sigur că numai mă scol”....

Deocamdată au zâmbit căci-va. Dar cînd a început bietul Barbu să le apună simptomele pe care le-a simțit, progreul boalei, temperatura, pe care el și le notase într'un carnetel întins, au încremenit cu toțil.

— „Atât a fost să fie, măi fraților. La ce să te mai văicări? ! Iată pare rău numai de astăt, că sunt prea Tânăr. Păcat, dar n'ai că-l face. — Dănilă dragă, tu să mă slujești cum trebuie. Voi fraților, să mă păziți, cînd suni vor veni crizele grave, să nu mă spânzur, sau să-mi țiu înmeștin cap. — De altfel, ce e azi? Lună. — Ei! Vineri mă duceți la groapă. Așa că la bună vedere și fără întristare.

Încă ceva: Frate Dănilă, te rog pe tine, dacă se'ntâmplă să scapi, să dai bietei maică-mi casăornicul, fotografia și 1200 lei. — Să-i spui să nu mă plânge, că așa cum m'a învățat ea de mică, să-mi fac datoria, așa mi-am făcut-o și pe elici. Să se roage pentru sufletul meu”....

.... De-a doua zi, Barbu era de necunoscut. Orice încercare de a coleghii să-l scape, era zadarnică.

— „De ce, măi băeti, mă mal chinuți? Voi nu ve deții cum progresează boala? Vineri se termină”.... Dănilă a stat numai în capul lui. Joi seara a intrat în comă, pentru ca Vineri dimineața să-și de-a sufletul.

Bietul Barbu! Iși cronometrase exact fazele boalei și sfărșitul.

Imediat Dănilă își anunță colegii sanitari dela Simila-Zorleni, cari vin în număr mare și în buchot de plâns, își conduc colegul la locul de odihă. La întoarcerea dela cimitir, se'ntâlnesc cu Bâlea, care era ofițer de cavalerie. El povestise că își cum să a prăpădit Aurel Barbu și cu toții înțe-

^{*)} Fragment din romanul «Bîcul Popă», de Cost. Nîțescu-Zlatian.

Iată o dugheră, ca să mănânce ceva. Bâlea începe să se lase cu acte de vîție și nemai po-menite, pentru că la un moment dat Butnaru să îl rețină: — „Am auzit mări fratea Bâles, că tu ai tăiat retragerea armatei române, pe Ialomiță”. Au început toți să râdă.

— „Soldatul Butnaru, dropți... comandă Bâlea, rănit.

— „Ce mă esti nebun? — Zice colegul Niculie

— „Soldatul Niculie, dropți — se repede înspre el Bâlea. —

— „Locotenentul mă cu glumele — zice Broștescu — — „Toată lumea, dropți — șipă Bâlea —. Mergeți ca mine la comanduire și vă 'nvăț eu minte.... Toți au luat dropți și o băgeseră pe mânecă. Dănilă nu mai putut răbda: „Sub-Locotenentul Bâlea, te poftesc afară, zice Dănișă.

— „Cu tine nu stau de vorbă. — Vreau să fac niție militaris, numai cu domnii ăștia soldați. —

— „Am gradul de Locotenent — zice Dănilă, — și cum îți permisi să mă tutuești. — Ai să mergi cu mine la comanduire, Domnule Sublocotenent....

— „Fugi mă! Între noi se permitel....

— „Da? Bine. Vom vădea la comanduire. — Ori pleci imediat, ori de nu, te raportează și 'n scris....

— „Ai ați avut noroc de rândul ăsta, dar pun eu mâna pe voi altădată, — se adresează el colegilor soldați și se retrage.... strategic.... . . . . .

* * *

Căpitanul Niculescu, o fire extrem de expansivă, vorbăreț, ghiduș, era susținutul tutulor întâlnirilor dintre el. Sta în gardă la un cântăreț al bisericii, care fusese trimis la vatră, din cauza unei infirmități și căre acum servea cu Dănilă la Biserică. Era bogat cântărețul. Avea două rânduri de casă, în aceeași curte, — una ocupată de Căp. Niculescu, — dar era de-o sgârcenie nemai pomenită. Cu puțca'n mână, făcea de "gardă" toată noaptea și nu da nimănoul nimic.

— „Lasă că i-o coc său” — le spuse căpitanul într'o zi. — și s'a ținut de vorbă. —

Era în săptămâna mare a Sf. Paști. Prohodul l-a eluat cîțările batalionului. — În noaptea Invierii după temnițarea slujbei, sunt cu toții invitați la masă, la Căp. Niculescu. — Lui venise și-un frate de legătură, — inginerul Dorol Niculescu, fost bolnav de tuberculoză și acum în convalescență. —

Mușă mare. Erau vreo cîină prezece persoane,

cu toții. După tradiționala ciocnire de cuș roșii, sunt servizi numai cu mâncare de pasăre. Când masa era în toiu, se pomenește cu cântărețul, care se adresează Căpitanului: — „Așa Domnule Căpitan, Dvs. benzhetuiți, iar mie mi-a furat toate găinele astă noapte. Aveam 29 de găini și un cocoș. Pe toate mi le-a luat”.

Toți au lăsat capul în jos și au pușnit în râs. Înțelegeau acum gentilețea și jaful de păsări, dela masa căpitanului.

— „Să vină imediat plutonierul Georgescu”, — tună căpitanul, fără a răspunde ceva căntărețului. La sosirea acestuia, ordin să se adune toți građali batalionului. — „Bine măi nenorociți! Sunteți departe de ai voștri. Dumnezeu știe dacă o să mai vedeți casa! Și tot numai vă lăsați de blestemății. Auzi Domnule! ? Să furăți găinele omului tocmai în noaptea Paștelui? Creștini sunteți voi? Eu, nu știu! Din pământ, din iarbă verde, să aduceți omului găinele. Haide, plecați! ... Apoi adresându-se căntărețului: — „N'al grija, dragul meu, că toate găinele ți se aduc înapoi. Hei! lasă acum, — în ziua de Paște, — supărsrea și vino'ici de ia cu noi, un pahar de vin. — la uite Domnule! eu trimet doi soldați tocmai la Pucăti, să-mi cumpere pentru ziua astă cîteva păsări și ei fură găinele omului. Lasă că le-arăt eu. Li fac găini, nu altceva”.

Bietul cântăreț numai zise nimic și plecă.

— „I-o făcu și, căpitane — ziseă toți invitații. Dar el și-a găsit să apună ceva: — „Nu-i adevărat și nu-i adevărat”. — Așa o ținea intr'una...

Petrecerea s'a prelungit până noaptea târziu. Inginerul se retrăsesese, mai de vreme, într'o cameră de alături și se culcase.

Pe la miezul nopții, se-aude de-o dată: „Auleo! săriți! Auleo, dracul! ” Au dat fuga în camera inginerului, care era ingrozit. Ce se întâmpline?... Soldații, cari furaseră găinele căntărețului, puși de căpitan, le tăiasă pe toate, afară de cocoș, pe care impiedicându-l de picioare, îl băgaseră sub patul din odaia inginerului. Cum o fi făcut, cocoșul scăpase... și pe năuntru, sărișă în pat, pe pieptul inginerului, bătuțe din aripi și începusă să cutcurigească. Adormit, deja nevindecat complet, omul s'a speriat și-a început să strige. — Căpitanul, repede la cocoș și frângă gâtul, în timp ce ceilalți liniștesc omul.

— „Să ștă-i tot dela Pucăti, căpitane? ” — li zice Dănilă.

— „Nu frăților, să vă spun drept. Voi știți ce
nu este o proprietate mea. Nu e chip să te-apezi
de el. În scrisoră e părțoi. Ce mi-am făcut eu
înșine! Singura dată când se poate ceva, nu
e doar în scrisoră Paștelui. Cântărețul pleacă la
lunihă data 11 scrisoră și stă până dimineață
în tot timpul să lucreze.

Am dat ordine în consecință... și... s'a făcut.
Voi sănăji din gură acum. Dați-o dracului, c'eaț
nu ești și voi. Să-apoi, încă un lucru: juridicște
vorbim, suntem compliciti. Ați împărțit cu mine
bile. Asta n'șe puteți săgădui... și ca spun că
bile pot la calo cu voi. Așa că vedeți-vă de
trebă și nimic să nu crăciușescă cuva”....

Dar nici doctorul Ionescu nu s'a lăsat mai prejos.
Stând în gardă la un proprietar, Magdaliniș, —
un om tare cunoscător, — i-a băut, cu toții de-
sigur, un butoi de vin.

Și băsă ram: De frica rușilor, Magdaliniș îngro-
apse în pămînt un butoi de vin, din cel mai bun
de vre-o 60 — 70 decalitri. Deasupra pușește omul
bune. Treaba însă și-o făcuse cu ordonanța doc-
torului. Așa că știau eu toții de acest ascunzat.... —
Nimeni avea nici un pic de vin. Până într'o zi,
când se povestesc cu doctorul c'o dămigeană,
de vin.

— „Cum, de unde e?”

— „Stă! Nicore, omika!” — răspunse el. — „De acum
bile, avem vin!”

Ce se întâmplase? Doctorul trimisese acoperă or-
donanță, care dând însemnă la opere, fiind o
grupă alături de butoi. — Scrisoră scrisoră vin,
cu-n furcaș, de brigăză, în lipă de altul mai
mare. — În felul acesta, i-a băut apăruse tot
vinul, fără să observe cineva, căci soldații după
ce scotea vin, punea însemnă la loc.

Intr'o zi, după ce plecase rușii din sat, toți ofițerii
sunt invitați la masă, la Magdaliniș.

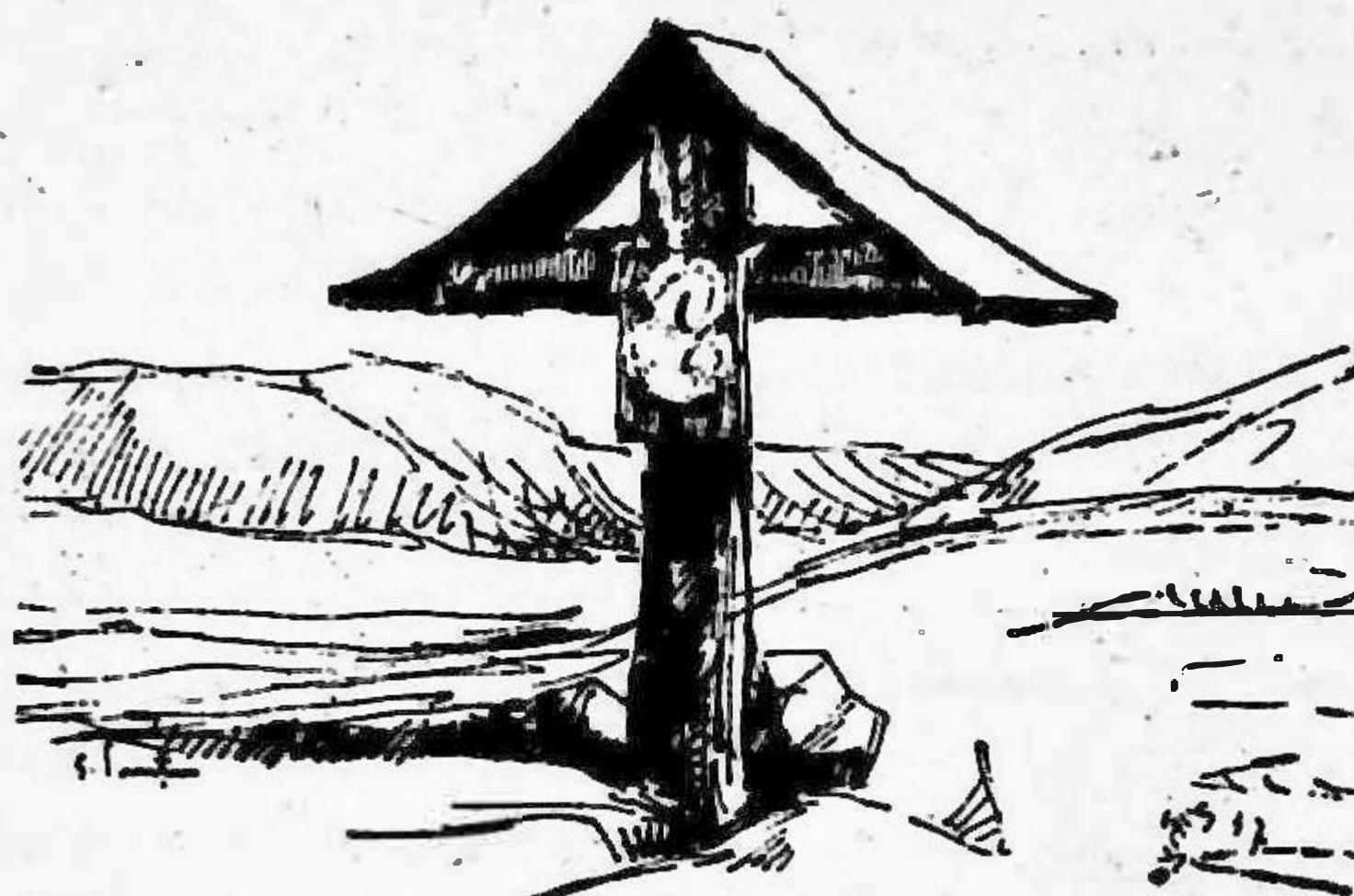
— „Trebuie domnule, să ne mai înfrățim și noi
din sângele Domnului, că ne-am nescăzut de tot”, —
se adresa biețul Magdaliniș, la Nicore. — Sapă,
scoute butoiul, când calo găsește omeni să fie
drojdie pe fund....

— „Tăii drăcie! Ce să fie asta? Să mă bată Dum-
nezeu, dacă mai înțeleg ceva!”....

— „Domnule Magdaliniș, o fi cără butoiul”, —
zise Căpitanul Niculescu.

— „Păi dacă curgea, ar fi fost pământul ud. De
curs, să crezi c'a cără, dar a cără pe gâtul. Păcat
Domnule că nu m'a chemat și pe mine, cel puțin.
Ei? dar acum ce să vă fac? V'au invitat de-
geaba. Nu-i udătură.... Înțelesesc omeni cum să
pricina și toții erau jonați.

— „Tot eu s'o acot la cap! Căci mai am un butoi
ascuns. L-am pitit eu singur, că altfel.... și ștă
curgea”. . . . .

Ingroparea Mântuitorului

Capitolarea Cap. XIX, 31 — 42, din Sfânta Evanghelie

după Sfântul Apostol Ioan).

Vers. 31. „Fiindcă era Vineri, iudeii, ca să nu rămână trupurile Sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua Sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat, ca să le sdrobească fluerile piceoarelor și să-i ridice“.

Vineri, încă de dimineață, iudeii s-au dus la Pilat și au cerut răstignirea lui Iisus. Aceasta trebuia terminată de dimineață, căci după masă, începea Paștele și el nu mai puteau ieși din casele lor, ca să se ocupe de condamnarea lui Iisus.

Pilat cedase și, dăduse ordin soldaților să-l răstignească pe muntele Golgota și l-au silit să-și ducă singur crucea. Aci a fost răstignit între doi tâlhari: unul la dreapta și altul la stânga Lui.

Paștele la iudei dura 7 zile, în care timp mâncau numai azime și nu lucrau nimic. Adevărata sărbătoare era prima zi și ultima.

Sf. Evangelist Ioan zice că, Sâmbăta acela era zi mare. Iudeii se aflau Vineri încântă de apusul soarelui. Știau că seara începe sărbătorile Paștilor, care durează 7 zile și, știau că în afară de cetate sunt 3 răstigăți, care nu pot sta pe cruce 8 zile, de aceea au mers la Pilat și l-au cerut să sfărâme fluerile piceoarelor, să moară mai repede și apoi să-i îngroape. **Vers. 34.—37.** „Deci au venit soldații și-au sdrobit fluerile celui dintâi, asemenea și celuilalt care era răstignit împreună cu dânsul. Venind la Iisus și văzând că atunci murise, nu l-au mai sdrobit fluerile, ci unul din ostași, l-a împuns cu suliță

în coastă și îndată a curs sânge și apă. Și cel ce a văzut a mărturisit și mărturisirea lui este adevărată. Acela știe și spune adevărul ca și voi să credeți, că toate acestea s-au făcut, ca să se împlânească scriptura: „Nici un os din el nu se va sdobi“. Și iar altă scriptură zice: „vedea-vor pe care L-au împuns!“ Soldații lui Pilat au ajuns la Golgota și-au tras la primul răstignit, care încă era viu și i-au spart fluerile piceoarelor cu cloanele; la fel i-au făcut și celuilalt, care era tot viu. Ei erau doi tâlhari, care fusese să răstigniți cu Iisus. Când veniră și la Mântuitorul, tocmai murise. Dacă văzu că este mort nu se mai atinse de El și nu-l sfărâmară oasele piceoarelor. Și că să fie siguri că este morț și că nu e vrăj leșin, un soldat, l-a înțepat cu suliță în coastă și a ieșit sânge și apă. Atunci soldații s-au încredințat că Iisus a murit cu adevărat. Sf. Evangelist Ioan, pe care-l iubea Iisus și care stătuse la Cina cea de taină cu capul pe pieptul lui Iisus, stătea departe de cruce și se uita la toate ce se petreceau și nu putea interveni cu nimic.

De aceea scrie el despre dânsul „Și cel ce a văzut a mărturisit și adevărat este mărturia lui; fiindcă el știe și spune adevărul ca și voi să credeți:“ Toate acestea ziceau, ca să se împlinească scripturile, fără ca ei să știe că se împlinesc. Soldații numai sfărâmară fluerile piceoarelor lui Iisus, fiindcă Lă văzură că murise. Fă-

și și de-a șeama însă, ei făceau să se împlinească profetia, care zice că: „os din oasele Lui nu se va sdrobi“. Altă profetie care ne vorbește clar că oasele Măntuitorului nu se vor sdrobi, o găsim în Ps. 22, 16 și 17. Ps. 34, 20 unde Profetul David, cu o mie de ani înainte de venirea Domnului în lume, spune că oasele Fiului lui Dumnezeu vor rămâne intacte.

Vers. 38. „Dar după aceia Iosif din Arimateea fiind și el ucenic al lui Iisus, dar pe ascuns, fiindcă îi era frică de iudei, a rugat pe Pilat să-i de-a voe să ia trupul lui Iisus. Pilat i-a dat voe“.

Iosif din Arimateea era ucenic al Domnului Iisus, dar nu făcea parte din cei 12 care se hotărâse să urmeze pe Iisus cu prețul vieții. El trebue să fi fost un om cu vază la iudei, a avut curajul să meargă la Pilat și l-a jubit pe Iisus, pentru că a cerut trupul unui mort urât de iudei. El era din Arimateia localitate la 50 Km. de Ierusalim. Există și azi sub alt nume și se află la stânga drumului ce duce de la Iafa la Ierusalim.

Vers. 41.—42. „Era în locul unde a fost răstignit Iisus o grădină. În această grădină era un mormânt nou în care nimeni nu fusese pus. Acolo au pus pe Iisus pentru că era Vinerea Iudeilor și mormântul aproape“. Măntuitorul a fost răstignit pe Golgota un fel de movilă sau un deal mic în partea de nord a Ierusalimului la 300 m. de zidul de apărare. Sfântul Ev. Ioan spune că aci se află o grădină cu pomi fructiferi (măslini și smochini) cum sunt și azi în jurul Ierusalimului. Grădina aceasta era a lui Nicodim.

Nicodim făcea parte din clasa de sus a banisilor și deținea o demnitate.

Toți oamenii bogăți din Ierusalim aveau

astfel de grădini, și fiecare în grădină să avea mormântul (cavoul) unde îngropă moșii familie sale, după ce-i înfășurau în giurgiu și-i ungea cu aromate.

În grădina lui Nicodim — spune Sf. Evangelist Ioan — se află un mormânt nou, unde numai fusese nimeni pus până atunci. Aceasta înseamnă că Nicodim sau îl construise de când sau nu-i murise nimeni, de nu fusese înmormântat în el. Mormântul acesta era în grădina lui Nicodim la 200 de pași de vârful Golgota unde fusese răstignit Iisus, deci c'am la picioarele acestei movile, fiindcă ar fi fost greu să se urce cu mortul pe deal. „Acolo au pus pe Iisus, pentru că era Vinerea Iudeilor, iar mormântul era aproape“.

Iosif și Nicodim ar fi trebuit să ducă trupul lui Iisus la cimitirul Ierusalimului, care era tocmai în partea de sud a cetății. Până acolo ar fi trebuit mai mult de o oră. Până s-ar fi astupat mormântul, mai trebuia altă oră și pentru aceasta mai trebuiau și alți oameni, cari să ajute la purtarea coșciugului. Apostolii însă se închiseseră într-o casă, de frica Iudilor. Soarele se apropia de apus și totul trebuia terminat până atunci, fiindcă dacă s-ar fi atins de un trup mort, după apusul soarelui, erau necuratți toată ziua următoare și n-ar fi putut să serbeze Paștele. A nu fi curat într-o zi de Paște, ar fi fost cea mai mare rușine pentru niște farisei ca Nicodim și Iosif, cari trebuiau să meargă la templu să învețe. Așa era obiceiul Iudilor, că dacă cineva se atinge de trupul unui mort, să se spăle cu apă curată și toată ziua aceia să fie necurat. Ca să nu cadă în această nelegiuire Iosif și cu Nicodim, duc trupul Măntuitorului și-l depun în mormântul lui Nicodim.

Acest moștenit sănse botărat să păstră în el pe Stăpânul a toată Iisusă. El sănse botărat să devină locul cel mai sănătătos pentru omeneirea întreagă, fiindcă din el arce să răsare Christos, nădejdea iavierii noastre.

Crădina lui Nicodim, este astăzi sub bi-

serica cea mare a Ierusalimului, iar moștenitorul său cel nou, este sfântul și domitorul de viață moștenit al Domnului.

STELIAN IONESCU
INVĂȚĂTOR
ISORIANU—DÂMBOVIȚA

D e P a s t i

In mînd mi se fi loți pomii 'n floare,
In noile oreasă blândiate.
Negrăi omâni, în vestide tipare,
Pe părăsi de soare încadrăte.

Ser fi căzând toti fagii în lumind;
În primele vîlăini, casa mea pitică,
La care ur'o sfioasă răndunică,
Nu preaște din alte părăi să vind.

De apă noi, o fi gîmând ulucul.
Un vîr al meu mi-a scris: „Am crasit,
„De-o adămână și mai bine cucul
„În berzele de-o lundă au venit...”

În vîd pe-o vale setul ghemuit.
Pe turba verde, Manciu și Soricea
Sîntinut en „brdu” sau poate-o „Sultanică
Ex primele ei, de mama fugdril...

Când seorele porneo spre fîsorat,
Biserici Niculaie, cît un nuc,
Dreptatea amintiri înădrîpată,
Pomu să-l slcd-en cîntec de haiduc...

Când mă 'ridiniam cu domnealui prin sat
Î-mi ridicam cu dreapta poldăria
Și îi spuneam „Cristos a înviat”
Căpu mă înodăse Maica Nită.

Ce drag mi-era de Pietrareni mei
Când se-adunau boioi, perchi, perchi,
La hanul „Cozii Mîții”, acund și vechi,
Și cum gleameau frățește între ei

De-acela vreau să fiu în satul meu
Acum de Paști când totu-i sărbătoare
Să uit de lărgul muced și ateu
Să mă îmbătă ca zăpadrii de soare.

Aci 'n cetatea cu trecut deslu,
Sunt tare prididigi de răutate.
Vreau vorbe simple, calde și curate...
De vorbe poleite sunt sătul

Să smulg din mine tot ce nu e sfânt,
Să-mi dau în pază gîndul Primăverii
Să 'ngrop de-un stânjen ura 'n pământ,
Ca să 'nțeleag minunea Invierii.

I. DUMITRESCU-Pietrari

Morita Societatea română să fie biciuittă de Juvenal ?¹⁾

Literatura clasică din timpul împăratului August a atins perfecțiunea prin Vergilius, Horatius, Cesar, T. Livius, Propertius și Ovidius. Operile lor sunt clasică, fiindcă au aceea claritate, armonie, echilibru și perfectiunea desăvărzită între fond și formă. Dar, toate aceste calități dispar odată cu tumultele tiranice ale lui Tiberiu, Caligula, Claudiu, Nero și Domitian. Toți aceștia prăhușesc îlustrația, și odată cu ea, decadența generală. Era del explicații și decinderii literaturii. Așa se vede, deea operile scriitorilor Seneca, Tacitus,

Marțial și Juvenal nu mai poartă pecetea classicismului.

Voi cineva că acoată capul sus? Ei bine! Atunci era uclă și opera arăză. Așa fu istoricul Cremutiu Cordus. Valerius Asiaticus fu judecat în dormitorul împăratului și condamnat și el la moarte. Pierisează virtuțile republicane de odinioară! Senatorul din epoca imperială era ceva degradant și umilitor. Vrei să ajungi? Linguște! Linguște era pârghia, ce te ridică la onori și averi. Trei senatori erau ascunși în podul casei, ascuțind pe

¹⁾ Recitat din conferință jinută la 4 Februarie 1937, în amfiteatrul Liccului «En. Văcărescu» din Târgoviște.

la crăpături ce vorbea senatorul Latlaris cu T. Sabina, cel urit de Sejan, omul palatului. și astfel, și el plâti cu moarte reclamațiunea senatorilor ticlești. Împăratul Nero ucise pe Agripina. Muri și nevinovata Octavia, soția lui Nero din ordinul său. I se reteză capul spre a fi adus Poppaei. Assassinele se țineau laț din cauza delatorilor încușați a terzii onoarea și a răpi viața și averea cetățenilor. Pierde libertatea! Moravurile distrusescă caracterele! Absolutismul sângeros dominoa!... R. Pichon ne declară că nu e de mirare, deoarece oamenii talentați se abțin să scrie, când guvernăza tiranul eruzi. De acela, satira n'a îndrăsolt să se avânte pe terenul politic.

Odată cu împăratul Traian, care a fost un împărat bun, revine libertatea scrișului. Sub el scrie satiricul Juvenal.

Juveal trăi sub Traian (98-117) și sub Adriani (117-139 d. Hr.) Era fiul unui sclav liberat. Frequentă la Roma școlile retorilor celebri. Declama ei însuși.

Pichon crede că, el era un dușman al nobililor, al bogăților, fiind un decepcionat și fără noroc neputând să parvină ca alții, și a vîrsat veninul împreșcând pe contemporanii mal norocoși decât dânsul, făcându-ace ecoul plângerilor celor în mizerie.

Toți nobilii imbecili, toți bogății sunt hoți! Ura lui era ura furioasă a lui Figaro contra nobililor sau a lui G-boyer contra societății îngrădești. Satiricul Juvenal că și Marțial apără școlii realiste. Epigramele voulă și satirele celullalt sunt o imitație după natură, și o reacțiune contra poeziilor crudite și clasice. Deoarece ca poet, ca retor realitatea cea mai vulgară. Juvenal că și Plaut e poetul oamenilor de joa, de acela, el apără democrației. Nu fu nici dușmanul regimului imperial dar nici republican. El acceptă o conducere omenescă, unde despotismul îpoerit, furios și copiștor al lui Nero sau Domitian să fie îlocoat cu o coaducere omenescă a unui monarh cuminte, apăținător pe regimul libertății, conștient de drepturile și obligațiile sale.

Satira e o specie în versuri a genului didactic, în care se bântuiesc defectele omenestri cu intenție de a le îndrepta. Satira și comedia dau pe față slăbiciunile unei națiuni sau a unei epoci. Molière și Boileau, unul prin comedie, altul prin satiră au început cu ghimpii lor, zâravurile au, urzit pe el

demul de râs și reprobație, spre a ține partea în tuții și buafului gust (Odobescu).

Satiricul Horatius păla de spirit și grație, ironie și glumești biciuța moravurile până la loțe călățările eu un defect (avaritia lață cu răspuță re-comandând calea de mijloc=aurea mediocritate).

Peralus în satirele sale critică moravurile sălă din punct de vedere al filosofiei stoice.

Juvenal, văzând decadenta morală, a socotit și idealismul sufletului său, a scris din indignare, satirele sale. El rela tradiția veche a satiricului Lucilius, care cenzura aspru și oamenii și faptele, ofilind mărșăvia și alăvind vechile virtuți ale Romel.

Dece Juvenal acrie Satire?

1) Vedeai mereu poeți peste poeți, cari plătineau ascultătorii cu lucrările lor.

2) Fiindcă un eunuc mulieratic se însoară.

3) Mevia îmbrăcată în amazoană străpusge miscrețul etrusc și de căul gol își atârnă armele.

4) Sclavul Crispinus ajuns bogat își trage pe umori mantaua de purpură și cu lenele de vară își răcorește degetele așaudate.

De acela, apune el, e greu să nu scrii satire (Dilettante saturam non scribere)

5) Indignarea fierbe la el, fiindcă, pe tine te îndepărtează dela moștenire un amant, care e trecut în testamentul unei octogenare pentru o suvoare nocturnă.

6) Totul e de văzare până și cinstea de soț.

7) Tutorele e jesuitorul pupillului său.

Iată atâtea motive, care îl sfideamă pe Juveal să scrie satire. Vrei să fil cineva?

Atunci să o săptă spre a merita să fil în Gyarus, insula criminalilor din Archipelag, sau, să fil în pușcările. Aceștia sfidează lumea prin averile încute prin crime. «Cinstea e lăudată, dar treză de frig».

Ei bine, zice Juvenal, chiar dacă natura îți refuză darul poeziei, chiar dacă îl-ar lipsi talentul, îndignarea îți fierbe în suflet, indignarea ca însă îl face versul (Și natura negat, facit indignatio) versum. și adaugă Juvenal:

«Și în ce timp oare numărul viților a fost mai mare? Când încomia de bani și-a deschis malul sănului? Când jocurile de moroc au stăpânit mai mult sufletele?

Caci nu vă, să-și încerce morocul, numai ce începe în buzunar, ei aduc lada cu bani. E o

bună, să pierzi 100.000 sertarșii (25.000 lei) și să nu dăruiți o cămașă nouă sclav rebeget de frig. Toate se cumpărau la Roma cu bani. Ba, Jugurtha împărat cu aur și pe judecători, însoțit exclamă: *Urbam vensalem!* (Oră de vânzare!). Toți se loializau în fața nouă idol: Banul, cea mai alătă dată divinității. Iată, atâta motiv, pentru care Juvenal blechinește deșul de aspru moravurile so-detul din acea vreme.

În Satira II : critică pe acci oameni severi, cenzori numai cu numele. În realitate ei sunt niște stricăți. Persificază pe hoții, cărora nu le displace Verres, jefuitorul și brigandul Siciliei, pe ucligașii cărora Milo le e simpatice, pe Clodius, care nu dispune celor ce practică adulterul. Împăratul Domitian-lăsărea adulterul dând «Lex Iulia de adulteria et stupro», iar pe de altă parte avea relații cu nepoata Iulia. Ipocrișii iauau perte la orgii conosciute sub numele de Bacchanalia, la care, femeile cu părul despletit, amețite de licoarea lui Baechus - și erau în tyrsul în mână și strigau: Evohel Ewohel! Bleuește Juvenal pe aciți bărbați ipocriși, cari se călforeau între dinți, nu numai în secret, ci în public. La atât degradare se ajunsese! Aprecierile nu mai erau riale. Era o răsturnare generală! Aşa ajunge el la concluzia că, cenzura lăsată sărbil și pedepsește porumbările, când normal, ar fi contrariu.

Bărbații efeminați își încondeiau sprâncenele cu negreala de sună, iar pleoapele ochilor, care îtrebuiau, când le ridică, le cercănește.

În Satira III arată că în Roma se practică toate indeletințările tieăloase și nici o risipă nu există pentru musch. Afaceri... sămări... șarlatani.... Îmbogății prin toate mijloacele necinastite. Cu cât ciocna e mai perveră, cu atât e mai căutat. «Ce zicea eu în Roma? Să mint, nu știu. O carte, două rea, nu pot să o laud, nici a'o cer. Nu știu să zâmbească vîitorul după mersul stelelor. Să făgăduie cuiva să-i ajut, ca să-și vadă părintele mort și să fie în groapă, nici nu voiești și nici nu pot. Să duc nevenții altuia darurile, ce i le trimite moșteni, ce-i spune în bileșel, știu a'o facă altiți (femei). Muace ciastici o laudă, o recomandă și este o adică admirăție pentru cei ce se ridichă la averi prietenești și nu altfel.

În anumit acum 1800 era un adevarat naționalist, un om noi astfel. Grecii după ei sunt cauza vechilor virtuți. «Nu pot suferi, Roma-

nior, acest oraș grecit!». Sirieni, Evrei, Chaldei, Egipteni, Greci tot ce orientul avea mai putred venea în Roma. Grecul îi întrecea însă pe toți. El e orice vrei: invățător, inginer, bălaș, preicator, comediant, mag; în toate se pricepe un grecotel întunecat. Pe toți îi lușeală. În cer de poruncă și va duce. De altfel, Daedalos, primul aviator al omenirii n'a fost tot grec? Grecul n'are nimic sfânt!

Ai bani, ai totul! «Căți bani are cineva în jadă atâtă cloște și credit are, adaugă spostul nostru. În satira IV-a ni se deacrise decadența nobililor Placenus aduse lui Nero un calcas urlăș: «Primește împărate, cele ce auț peatru prea mari peotru masa unui muritor, «Prăznuiește astăzi genul tău!» «Grăbește-te împărate, să-ți ușurezi stomacul și mănușă peștele acesta, păstrat de soartă pentru timpul domniei tale! El însuși a volt să fie prins pentru tine». Nero se umflă în pene de plăcere! Ce să facă cu peștele! Convocă consiliul ministrilor (cum am zice noi astăzi) și Nero cel burtos adăodă:

—«Ce părere aveți domnilor ministrilor? Il tem să bucați?

—«Departă de el năsemenea ocară zise nobilul Montanua. Majestate! Să i se facă un vas adânc și un perete subțire de jur împrejur, deoarece el trimis de soartă ca un omagiu». Părerea invinsă și conaliul se afără. Câtă ticăloșie! Câtă decadență! Satira VI e consacrată femeilor. E foarte greu să dai de o casă cloștită. Bogățile și luxul atingând apogeul, făcea ea femeia să nu ac mai ocupe de gospodărie, creșterea copiilor și torsul lânel. Ticăloșile, deatrăbălările și orgile beției au pus stăpânire pe multe femei. Când s'a mal pomenit ca matroana romana să se iubească cu cunuclii? Uncle femei nasc bărbaților copii, cari se aneștează cu un flautist, citarist sau gladiotor la modă. Atunci trăi Memalina cea locușabilă. Din căsătoria ei cu Caligula rezultă Britannicus, ucis apoi prin otravă de Agripina, a doua soție a lui Claudius în urire cu fiul ei Nero. Messalina pleca noaptea din patul său de pe Palatin, travestindu-se cu o pelerină cu glugă și o peruci blondă și acoperă părul negru, dându-se în Suburra sub numele de Lycisca.

Ea rămâne un simbol al decăderii imperiale din acea vreme.

Baci nevasta aducătă sestră soțului 1.000.000

omurăți aceasta însemna că, și-a cumpărat libertatea. Lui Juvenal nu-i scăpa nici femeia tirană, care poruncește ca sclavii să fie răstigniți, fiindcă așa vrea. (Hoc volo, sic jubeo, ait pro ratione voluntas=Asta vreau, așa porunceșc, voînța mea e-dințială dovedă).

Juvenal recunoaște acum 1800 de ani că sclavul trebuie respectat, proclamând marța lege a solidarității umane.

Satira aceasta înșeapă și pe femei, care practică sportul și pe femeia certărești și arăgoase. Acestea sunt o pacote pentru bărbat, iar el îmboboditul și soarebe lacrimile cu buzele. Femeia deschisă de satiric, e aceea care a fost sub influență moravurilor putrede din Sybaris, Miletos, Rodos și Tarent. Chefulau noaptea cu vin de Falern și în stare de ebrietate sunt duse în lectice în strigăte și tipete. Săufela e aceea, care întrece pe toate în dansuri și mișcări. lascive. Noaptea femeile se duceau la bale, făceau exercițiul cu balerinele, erau manate de bălași, și, în urmă chisante de somn și foame. Bea pe aerăuflata o cală de vin, bea și vară ca un șarpe lung, iar, pe bărbat zice Juvenal, îl apucă amețeala și închizând ochii își înghite fierca.

Femeia bogată e neșuferită scriitorului. Deși e bogată, față îi e urâtă, fiindcă își dă cu oblojeli. Poppea a doua soție a lui Neron întrebunță pentru a-și păstra frâgezimea fetii alifii săcate din coadă dospită. Tot pentru a avea un ten frumos cu față curată își facea bac în laptele a 500 măgărișe. Ea bate la sânge pe blești sclavii. Ea e mai crudă decât un tiran din Sicilia, fiind un asasinăt polițal.

— «De ce baci asta e mai înaltă?», spunea sclavul ce o coafa, și, îndată o vână de bou o și lăba pentru crima și nelegătirea săcută. Dar cu ce gresit Poecas? Ce crimă a săptătul nenoreocita copila? Toate acestea sunt vestejile de satiricul Juvenal.

Cu o astfel de femeie natalitatea e în descreștere, fiindcă îi e rușine să poarte grija maternității. Atoție săpăcesc misten bărbatul făcând din soț casnic zis Francezii André, un om sub papucul femeii.

Nă se spăla lui Juvenal nici faptul că ele dau soților ingrediente, cari îi duc la nebunie furioasă, cum a fost muchiul lui Nero, Caesar, Caligula, căruia, Caesarea l-a dat să ben o întreagă creastă

de mânz abia sătăt și din cauza aceasta i-a amiotit împăratul. Se credea astfel că, să creastă dacă se ardea, plasa și amesteca în multe farmece (otrăvuri), avea puterea să facă patice persoanelor, cărora îi se da să bea totul. Tot felul de ticăloșii era întrebulațat. Nu se sună nici la omor cu puțin plămân de binecuvântătoare. Indignarea și scârba erau justificate spectacolul moravurilor contemporane (C. Marcius: «Les moralistes sous l'empire romain» și Nicéphore: «Les poètes latins de la décadence»). Se înregistrau tot felul de nelegături, la care renunță cătuși de puțin nebunile despote. Bollesler adăogă: «l'époque la plus hoateum et la plus abominable de l'empire romain».

După Juvenal adevărata și unică nobilă e virtutea. Degeaba te împăunesc cu chipurile strămoșilor, când tu ești un ticălos, și îți pierzi zlua și boala la jocuri de noroc. Cine e virtuos este nobil, clară marele scriitor. E nobil calul leșit din cugajd ar veni, dacă fuga și premul li fac să se lucească.

Nici o considerare pentru strămoșii lui. E o norocire să te aprindă pe faima altora.... După Juvenal omul are valoare reală prin ei însuși. Ocupă locul. Fii ostaș bun! Fii bun tutore! arbitru fără părținire!

De ești așa, apoi ești nobil. Aceasta e nobilă. Nobilimea decăzuse. Consulul Lateranus făcea vizitul, iar, Nero pe artistul pe scenă. Decădere atât de mare culmea în acea epoci. Iată că acordă tot creditul tuturor celor eliniști, scriitori, aceștia reprezentă adevărata nobilă, dacă nu dezelind din familiile mari și ilustre. Nu trebuie să cerem zelilor bogății mari ca sănătatea Seneca, nici onoruri ca ale lui Sejan, nici crența lui Cicero, nici gloria militară a lui Hispanus; toate acestea sunt deșertăciuni. Atât de căt trăim, adăogă Juvenal e că avem multă nătoasă în corp sănătos».

Combatte luxul de odinioară, recomandădoare frugală: scriptură de leu, care are într-o singură mult lapte decât sânge, spă朗ghel, ouă, carne, tipete, struguri, pere și altele din Campania. «O astfel de ciobă a fost un lux cibiar pentru național român». Luxul meselor sardanapalicești la decăderea Imperiului.

Bătrânul Hellogab erau 600 străni pentru a înțepetele, consumându-le numai cicerii. Cineva a topit o peră de 74 carate=6 000.000 de

puncte o casă. Potconve de argint la măgari, lighiune de aur pentru gunoi, gurmanzi hrănitori cu cruce de piatră, limbă de cocor și lapți de murecă, totuș luxul și rafinamentul celor vechi.

In Satira XIV Juvenal vestejește pe cei care dau exemplu reale copiilor în familie. Recomandă cel mai mare respect față de copil (Maxima reverentia debetur pueris).

Critică jocurile de zoroc (jocurile de cărți), trădarea, destrăbârlarea, cruzimea față de sclavi, averea nemăsurată. Nu aceasta face fericirea, ci adesea fericirea provine dintr'un trai moderat, sămpătat, tihalt și dus cu înțelepciune. Aceasta și fie devina oricui: «Sa te mulțumești cât ai nevoie, ca să-ți potolești setea, foamea și să te aperi de frig!».

Juvenal ca și Eminescu în Satira III e indignat de desiderata morală. Amândoi sunt pesimisti de acum și explică refugiu lor în trecutul îndepărtat.

Juvenal e un protestator energetic, când înțeapă cu ghimpuri satirici săle extravagante și mărșevurile de tot felul ale bițezilor răsturnați în tronuri împăratști.

Societatea română se asemână cu cea de astăzi.
1) Sclavii liberași trecuți din borduri în palate boemii sunt îmbogațiti de războli.

2) Desfășrul din Roma imperială — Babilonul Apocalipei — e desfășrul după războlul din mările capitale din Europa.

3) Instrumentele de corupție atunci sclavii, astăzi invitații.

4) Femeia bărbat de odinioară revine astăzi, ea fiind instrumentul prietenic sechelor, și, deci al claselor creștinismului.

5) Basal distrugător de suflete și caracter e și astăzi ca și ieri.

6) Viceoșilor greci și ale orientașilor, îi se subestimează pericolul iminent al tuturor străinilor de acasă nostru.

Concluzia?

Întoarcerea la lăzile cristiană ai claselor, care ne arată strălucirea dumnezeiască a gândurii noastre. Sa părăsim literatura înfernală de clasici Brătescu-Voinești.

Întoarcerea la Biblie și la Christos cel veșnic. Care e motivul?

In amârcul de murdarie al imperiului roman descris de învenitoarea limbii a-lui Juvenal, care elata să destrame credințele, neștiind în cître să spune lumea, o sămânță roditoare apără: Christos fiul lui Dumnezeu.

«Doamne, te avem pe tine numai pe tine mereu și ești capabil de răzbunare», era cuvântul sărbătorii multora.

Și Juvenal zicea căndva: «Răzbunarea totdeauna e plăcerea unui suflet mic, slab și fără viață. Roadele sămânții lor Christos elis u pe ogor sănătos. Toată grija să o lepădăm, ec său în horuri. Christ își dădu duhul pe pieșul labirințului și urmări de puritate. El aprinde candelă dragostei și a credinței urcând calvarul îndumnezeiști. Steaua lui Christos din 1937 n'a apus și nu va apune niciodată, răzbunând astfel și pe Juvenal, care a vesteit și biciuit pe drept societatea umană.

Și ghețarii auflor se topără.... și cuvântul lui Mesala făcu pe stăpâni mai bual și băjani, pe femei rușinoase și easte, pe sclavii desconsiderați și făcu din lucruri (rea) oameni. Credința lui Christos dinamiză pe toți sclavii, cari înnoiesc și protejă împotriva peate tot până și în palatele de aur ale desfășărărilor, și de acolo îl găsi în binele cel tuturător, alungând totdeodată peatru multă vremediuță, care se lăsă de-ablașea în ciuda celor mai înalte și uobile virtuți.

Prof. Victor C. Brădeanu
Liceul Mihai „N. Filipescu” Mioveni Decebal

Lumină și Jertfă

Iochinarea Eroului Sub-Lt.
de rezervă, Nicolaie Predoiu
învățător în Beșteoala jud.
Dâmbovița.

Arburi negriesci se ridicau pe lungul Oltului, înspre Făgăraș, într-o dimineață de Septembrie, din anul 1916. Noi, cei din al 2-lea de Vânători „Regina Elena-veta”, primirăm ordine să ne scoborăm în albia apei, ca de acolo prin vadul găsit de patrulele noastre de recunoaștere, să trecem râul prin apă, îmbrăcați aşa cum eram, cu raniță, în spate și arma încărcată, pentru a pune stăpânire pe malul celuilalt, ocupat de trupele ungurești. Era o încercare grea, afară din cale de grea, dar ne sacrificam forțele tot aşa de seninii, cum ne dăruiam viața fără precupere pentru acele ținuturi românești atât de frumoase și bogate și cu oameni atât de primitori.

Compania mea era rostită să apere flancul stâng al regimentului și să facă legătura cu al 30-lea regiment de Musceleni. Dibând cum puteam, prin frunzare și crâci, m'am strecurat până la comandanțul plutonului din flancul regimentului de Musceleni, pentru a-i da bună dimineață și a stabili împreună, diferite semne și semnale, care ne putea asigura o mai bună legătură în timpul atacului ce urma să-l dăm pentru ocuparea malului drept al Oltului Transilvănean. Găsii un bătean rotunjor la față și cu ochii de viezire, cu capelul soldătesc pe-o sprinchecană, privind pe-o schiță făcută cu creionul, câteva semne de cuiburi de mitralieră. Se ridică și-mi spuse râzând numele lui,

—Sublocotenent Niculaie Predoiu, învățător în timp de pace, oștean în linia I-a în timp de răsboi.

Li strânsei mâna cu toată puterea unei prietenii înfăptuită de acea forță de apropiere, ce unesc într-o clipă de ochi, două suflete omenești,

—Dile Sublocotenent —îi răspunsei eu— este visul unei națiuni, ca îndrumătorul ei în pașii copilăriei —învățătorii— să fie și exemplul bărbătilor, la nevoile de ghea cumpănă.

Băteanul roșii în umeri obrazului ca o codană la primul cuvânt de dragoste. Ridică ochii la mine și mă șrivi cu hotărâre.

—Așa suntem crescuți pe băncile școalelor Normale de mici copii. —Să iubim țăranul, să-l ocrotim, pentru ridicarea vieței și muncei lui în timpul cât apasă plughul în țarina liniștită și să-l îmbărbătăm în luptă, când țara e însângerată.

* * *

Un foc viu de arme și mitraliere la flancu drept al regimentului de Vânători ne făcu să ne luăm ziua bună unul delă altul și să grăbim pașii spre unitățile noastre. În susul râului apă era împânzită de negrul ranițelor ce își arătau doar culuarea pe luciul apei.

Ungurii încolțiti, începură a pune tunurile în bătaie și a trage fără odihnă în noi. Unitățile noastre începură și ele a bădăbaci prin apă. Cu opinteli, sudălmi, răsete și glume ajunseră la malul celuilalt în zăvoiul lui, printre sălcii și bălării. Sublocoteneutul Nicu Predoiu —învățătorul— îmi trimise un agent de legătură ca să-mi

ședunde că el atacă un cuib de mitraliere ungurești la stânga. Era și timpul. Obanțele lor ne faceau mult râu și înaintarea devenise anevoiasă. Muscelenii la stânga poserau baionetele. Dădui și eu ordine, ca odată cu Muscelenii să pornim și noi la atac jumătate la stânga, ca să-i încolțim și mai bine pe ungurii care mănuiau mitralierile. Se auzi un foșnet de sunze călate și un troșnet de crăci. Mitralierele ungurilor ne tocău de zor. Auzi o comandă la Musceleni, o goarnă, un „Ura” ciotitor, un răpăit de arme viu, urmat de o lătrătură de mitralieră repede, și apoi o bugeală pe înfundate.

Înaintăm și noi mai vârtoș. Într-o poenită, doi braucardieri îngemunchiați lângă tanga lor, priveau, cu capetele deschise, un muribund.

Nă aprobiai și eu de ei, dar curând gemunchii mi se pleacă la pământ. Sublocotenentul Nicu Predoiu, învățător în

Băsteloiaia—Dâmbovița, își trăia ultimile clipe. Capul acoperit cu bandaje aproape în întregime, așa cum se pricepea unul braucardier —țărani— chiar din comuna lui nașă Dragoslavele-Muscel, era tot una de sânge. Două gioante de mitralieră lii sfârtecaseră ţeasta, iar al treilea li fulgeră o ureche.

Ochii doar îi mai rămăseseră vîl și, înoten nerebdător deia un capăt la altul ai poeilei. Un grup de prizonieri unguri se ivii printre lăstăriș și sălcii. Ochii Sublocotenentului Nicu Predoiu învățător se opriră asupra lor, rămaseră flacări câțiva secunde, apoi se pironii pe albastru cerului. Un oftat de ușurare încreșteau sufletul luminiilor lor Celui Atot paternal.

Omul își înălță menirea.

—Lumină când țara e lină, jertfă de îmbărbătare când țara e însângerată.

Locot.-PAUL EPUREANU

LECȚIE DE INTUIȚIE LA CLASA II-a

SUBIECTUL : „ŞARPELE“

Material didactic: șarpele prinț de curând, șarpele în spîr, tablou cu vipera.

Ascultarea lecției vechi. Broasca.

L ce aveți ora aceasta? N. ce aveți la intuiție? La spune L., pe unde trăște broasca? Să spună B., câte feluri de broasă cunoaște! Spune T., prin ce se învăță broasă? S. a. m. d.

L PESOANȚE

Șăți frumos, că am să vă spun o ghicitoare! „Cureașă ușă pe sub pământ ascunsă“ Ghiciti ce este! (Şarpele.)

Analogie. Astăzi, vom învăța la intuiție

despre șarpe. Ce vom învăța astăzi la intuiție? Se scot elevii în fața clasei în jurul mesei pe care punem șapele.

II. PREDAREA

Pericopa I-a Înfățșarea și înțuirea partilor din care e compus.

Ce fel de animal este șarpele, când îl privim? (Urât, fioros). Ce observați la acest șarpe? Ce formă are capul? (Turtit și colțurat). Ce vedeați la cap? Cum sunt ochii șarpei la formă? (Rotunzi). Dar ce străjucire? (Sticloși). La cei foloase? Cum are șarpele vâzul? (Slab). Ce mai are la cap?

Cum este gura, ca înainte față de capul lui? (Mâna). Să-i deschidă ciovea gurii! Ce simți în guri? (Duspă). Dar altceva! (Bistecă). Stăpî la locurile voastre, căci eu văd tine pe la fiecare, să-i păpădiți dinții și să observați cum este formată limba. Încotro sunt încovorați dinții acestui șarpe? Ce face cu acești dinți încovorați? Dar limba cum este făcută? Deasupra gurii ce vedești că are? (Oțri). La ce-i folosesc oările? Ia mai multă-vă la cap! Ce mai observați? Cu ce se conțină capul? Ce formă are trupul șarpei? (Lang și rotund). Cum se numește acasă, cu care se termină trupul? (Coada). Cu ce este acoperit capul șarpei? Răsuști mâna și îl păpădiți solzii! Cum sunt solzi la păpădit? Ce culoare au? Tineți trupul șarpei în mână! Ce simți? (Rece). Șăptă, de ce șarpele este rece? (Li se spune că și viață este rece. Are sângele rece).

Reproducerea prin întrebări a primei pericope. Ce ati văzut la șarpe? Ce formă are capul? Ce ati observat la cap? s. a. m. d. **Pericopa II-a Vipera.** Pe unde trăiește șarpele? Cu ce să hrănește? Cum se înmulțește? Felul de viață. (Se arată tabloul cu vipera). Ce vedeți în acest tablou? Ce observați pe capul acestui șarpe? (V.) Dar pe spate ce observați? (O dungă neagră cu indoituri). Cu ce se termină capul acestui șarpe? Cum este coada lui, ca grosime, față de acelalt? (mai groasă). În colo cum este și acest șarpe? La fel celalt? Știi voi, cum se numește acest șarpe, care are pe spate o dungă neagră cu indoituri, pe cap o pată în formă de V și coada mai groasă? (Viperă). Copil, să ţineți minte, că mușcătura de viperă este otrăvitoare.

a) Pe unde trăiește șarpele? Șă mai pe unde? Cu ce se hrănește? Dar vipera cu ce

se hrănește? b) Prin ce să devină șarpele? Cât de mari sunt oările? Unde le pun să se clocească? Dar vipera prin ce se înmulțește? (Pui) d) Care-i desigură propriații? (Ariciul). Unde le place surpilor să zâmbească în timpul verii? Când sunt ei maturi? Care din voi a văzut șarpe încotro? De ce n'a văzut? Unde stau ei în timpul iernii? (În găuri, amortiți). Ce n'are șarpele față de celelalte animale, învățate? (picioare). Cum poate merge el? (Tărându-se. Lăsa explică). Fiindcă merge tărându-se țipă voi cum se numește? (animal tărător) În rândul de cel care trăiesc pe pământ, unde trăim șerpi? (În apă).

Răspunsurile pe care nu le pot da copii, se spun de către propunător.

Reproducerea prin întrebări a pericopei II-a. Despre ce șarpe mai învățăm acum? După ce cunoaștem vipera? Cum este mușcătura ei? s. a. m. d.

Reproducerea liberă a întregiei lecții. Cine poate să-mi spună dela început, ce am învățat despre șarpe? Altul mai a spus te. Altul!

Exerciții de recomfortare: mișcări sau clăbucuri.

III. ASOCIEREA

Cum merge șarpele? (Tărându-se). Fiindcă merge tărându-se ce fel de animal sună să că este? (Tărător). Ce simțim cădând într-oasca în mână? (rece). Dece este rece? (Are sânge rece). Dar șarpele cum are sângele? (Rece). Atunci ce fel de animal spune că este șarpele?

IV. GENERALIZAREA

Şarpele este un animal tărător, cu sânge rece. (Se repeta).

Notă: 1) Unii metodicieni susțin că atât reproducerea parțială cât și în cea generală să se facă prin întrebări. De îndată sunt de părere că e bine ca reproducerea generală să se facă liber, din următoarele motive: I) înclinația proaspătă pe copil ca mecanismul întrebărilor, II) plăcerea pe copil să se exprime, să facă singuri cunoașterile sale, împărtășindu-le încrezut, venind prin aceasta în ajutorul conudențelor.

2) La unele lecții, asocierea poate fi înlocuită cu un rezumat scurt și în acest caz, generalizarea poate lipsi.

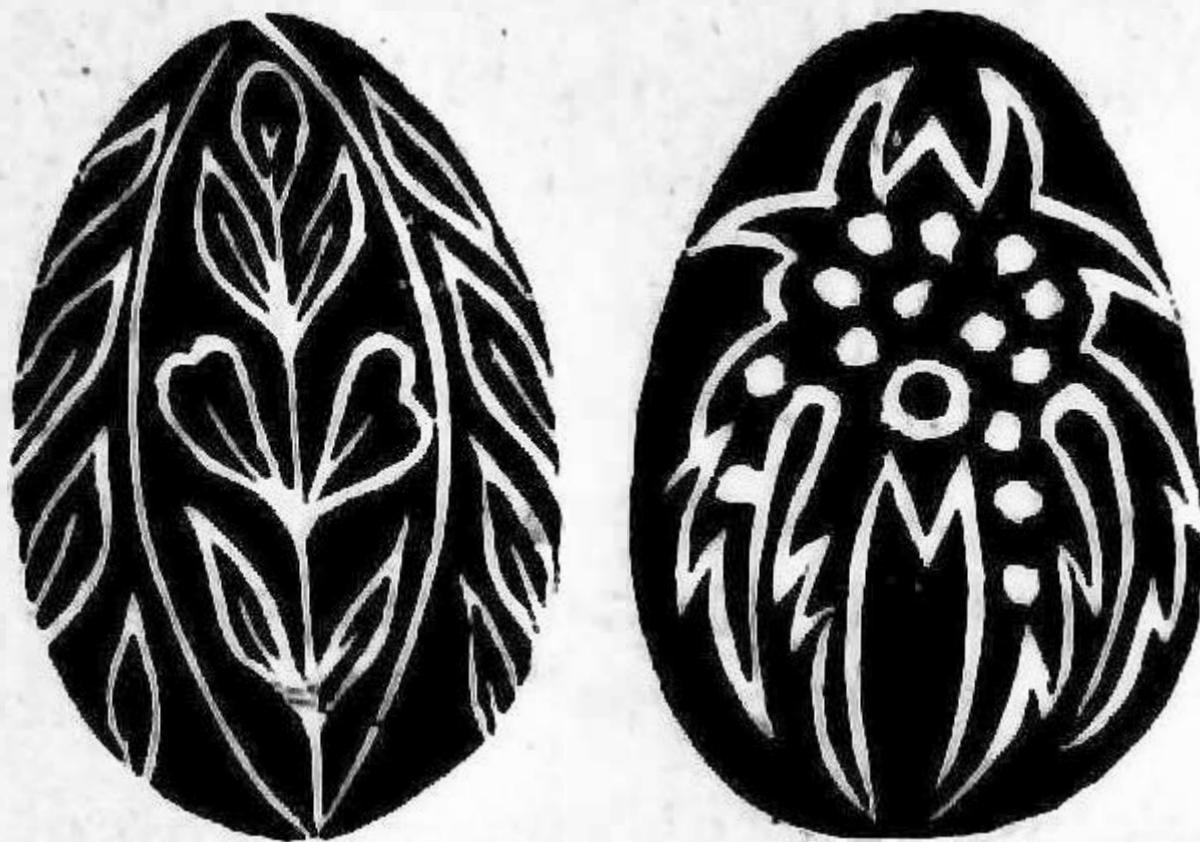
IV. APĂȘIUNEA

Cum este mușcatura viperii? Ca să nu ne moarte, ce trebuie să facem? (Să umblăm înălțăți și cu multă atenție prin păduri și prin ierburi). Dar, dacă ne-a mușcat, ce trebuie să facem? (Lî se explică de către profesor. Strângem marea sau piciorul deasupra mușcăturii și zugrăm sângele, sau aruncăm cu fierul încălit, rana). După ce umblă săli copii răi, primăvara? (Culburi). Pe unde

cantă ei aceste culburi? (Prin scorbură, găuri). Peste ce pot da ei, când bagă mâna prin scorbură și găuri? De acela ce nu este bine să faceti? Lî se povestesc o întâmplare. Lî se spune că sunt în alte părți, șerpi foarte mari. Se face șarpele din plasticină. Se dă semnează o viperă¹⁾. Se citește lecția din carte și se explică cuvintele reîntâlnite²⁾. Se dă de învățat, lecția pentru acasă.

¹⁾ Daca învățarea literelor cu două sau mai multe clase, acest lucru se va face în ocupație indirectă.

²⁾ Cîndva lecției din carte poate lipi. Găsesc bună părerea ca lecțiile de învățare să fie scoase din manual.

Cristos a înviat!

.. Si clopotul răsună rar în miezul nopții clare.
 E —așa de sfântă clipa— acestei zi de sărbătoare!
 Că te catremuri și treanți de bucurie sfântă,
 Când gândurile năpădesc, și 'ntrig poporul cântă
 Cristos a înviat...

E cântul pentru cel ce 'n veci, se făgăduise nouă,
 Să ne ridice din păcat, către o viață nouă.
 Să ne 'mprenne iar cu Tatăl, Veșnicu' 'mpărat,
 Si-i sfântă clipa aceasta și tot poporul cântă
 Criatos a înviat.

E vestea cea mai mare ce se vestește acumă
 În noaptea Iuvierii. Să știe toată înmenă;
 Si cei ce-s în bordee și cei ce-s în palat,
 Si cei ce-'L răstignise între doi tâlhari:

Criatos a înviat!

Cu Dânsal înviată toți, cari veacuri erau morți.
 Si a sfârmat și moartea și-ale Tartarului porți.
 Căci Ei e Dumaezea și noui puteri ne-a dat,
 Si clopotu' 'L vestește și tot poporul cântă

Criatoa a învist.

Piecați-vă genunchii, voi cel tari în cerbice!
 Lăsați, din ochii vostrii fierbinți lacrămi să pice,
 Să apele necredința ce sufletul v'a 'ucatnăsat,
 Si inimile voastre să strige cu putere

Cristos a înviat!

C. POPESCU—Gratia

Care este cauza?

Dile un timp încoace, se constată, în învățământul nostru primul o scădere, care a fost relevată de omului cu autoritate și e cunoscut de noi toți. Căci astăzi spim, că noi cei de azi, am meritat pe deuri ceea ce epitetul de «epigonii» gândindu-ne la generația de învățători de dinainte de răsboi, care a lucrat pe terenul scoalei. În așa fel, lucru nu formă o epocă de glorie. Și în adevărt, anotimpul său se mandrește, supraviețuitorii acelei epoci, căci nu nici a fost contribuția lor, pentru slăvită României Mari. Nu fac aluzie la săngelul versat de camerazi nostri mai bătrâni, ci nu gădesc la opera lor pur învățătorescă, fără sănătate, săngule versat pe colțurile câmp de onoare și sănătate și au avut recompensa, pe care au avut-o. Iar acum, când ar trebui o acțiune învățătorescă și mult mai intensă, sau cel puțin tot așa ca atunci — pentru a consolida ceea ce înaintașii au construit, — dăde aparență că ne astăzi într-un rezultat, consecință naturală a unui mare efort. De altfel, acest fenomen — efort urmat de un repaus — se observă în toate domeniile, dar în scoala, n'are născătoare!

Înălțarea care este natural să se pună, ar fi cronică: Care este cauza?

I. O primă cauza a acestei delectări învățătorescă, care a fi aceasta: (spun unit) Învățătorul nu are pregătirea necesară; a uitat și ce bruma a învățat la scoala. Aceasta o spune ureanul din ajard de învățători, sau dintre noi, vre-un «grozav», care a avut sansa să ia vre un examen mai ales din acelea cu bucluc. Eu însă nu sunt de același număr:

E drept că lipsa de pregătire (sau o pregătire superficială) este o pedică serioasă în acțiunea învățătorului, dar această pedică se poate înălța, său chiar altora, pe care l-au avut înaintașii sănătoși, sănătoși și nu stau decât clasele primare, sănătoși și, către clase secundare.

Înțelegem cu toții excepțile de învățători, numai cu 4 clase de gimnaziu (fără pregătire didactică totală) care au făcut minuni ca învățători.

Nu de bine de rău, avem o pregătire, orice ar fi servit rolul, totuși nu putem fi la înălțimea unei altor le-așa normale.

II. Altă cauza, pe care o aducem noi ca o justificare a decadării noastre, este niciuna salariajă. Este o cauza și aceasta, nu sice nimeni să.

Nu vreau să mă întind cu verba, erătând de căci toți o cunoaștem mai bine ca pe orice, (ne cunoaștem săracia) dar înădrăsnesc să spun, că nu aceasta este cauza, care a produs depresiunea în învățământ. Ba, drept să spun, se observă cu totul altceva: cu cât un învățător se bucură de materialitate (pune mâna pe bani) cu atât niciu mai mulți de scoală. Argumentul lui e simplu: Dacă-l prinde cu măca'n sac, n'o să fie nimic, fiindcă face față cu bani lui; dacă nu-l prinde, cu atât mai bine. Vrei exemplu? Nu vreau să te spun, căci nu intenționez să jignesc pe nimeni! Căutați și veți găsi destule. Invers acum: Cetățenii nu fac căte ceva pentru scoala, sunt tocmai acestor cetățenilor și biata leagă. Si apoi însăși istoria ne spune, că cei mai mari dascăli ai lumii au fost nu cel bogății, ci cei săraci. Gurdjii-ud la Pastorelli, Comenius, Jean Lighard și alții. Iată că lipsa materială nu este un motiv serios, care să ne impiedice așa de mult, e numai un pretext, cu o legea atât că, poți face față nevoilor mai importante, neapărat însă, nu și luxului.

III. Încă un motiv, care să speranță că este deosebit de puternic, ar fi moravurile noastre politice. Am arătat altădată ce rău ne face politica noastră învățătorilor. Dacă activaști în politică, fie că stai bine, fie că stai rău cu revisorul, nu făce triste: dacă stai bine, cu atât mai bine; dacă stai rău, apoi nu e așa rău, fiindcă tu ai pus bine cu peșful cel mare. Iar bietul revisor, vede, dar n'are ce face, căci așa sunt uremurile — vorba cronicașului: «Nu sunt uremile sub om, ci bietul om sub uremuri». Astăzi vrem că revisorul va trebui să fie trimis de club sau cel puțin confirmat de club, nu poate fi decât așa. Nu mă gădesc personal să nici un revisor, căci dacă m'azi gădăi la toți pe care li cunoșc, eu nu văd în ei decât oameni cu adovații oameni. Ba mai mult: să presupunem că Dumnezeu ne-ar permite ca revisor un sfidat din cer; astăzi vrem că se păstrează aceasi stare de lucruri, n'ar putea să facă, decât crece un sfidur și ceilalți: să vădă, dar....

Amenință se întâmplă când ești la putere, căd ești în opozitie, cu dorul de ce e să vin, tragi multe de coadă pe la jocuri, jucând totul de mănușă. Cei cu măsuță pe căciuli, cîștigă în răsărit și refi văzute. că ești. Cineva faci politice, te apuci o domeniu de mediește, cănd ești ~~aderător~~ ^{aderator} și tu, fizic, făcești tot pe col drept și strămbat, pe col strâmb și îndreptat.

Când ești omului sănătos, cerându-ți concediu de acel lucru ca să poți face survingheriști, căci nu de cîteva ore, cănd ești că prevenea este doar în condiții, nu și la clasă. Ier pe de altă parte făcești, grăbitul și altă aburățire, pe care îl vezi să le ridici, și „vino să scripi după politice, ca deșteptăciu”.

Totuși, dacă sun ame căzut ar trebui să avem, sun sănătos. Doilea ești să sun și la băndărimea măslinilor, manzana. Atât suntem că și împaci conștiință. Niciodată și datorie, nu și mai trebuie nimic căci ești și jocuriști, aderător, nu este altceva decât o continuă satisfacție a conștiinței. Deci, ~~moralitate~~, politice, n'ar putea fi o cauză de măslinire.

IV. Înălță o cauză (spun astăzi, cari voresc să justifice neapărat realizarea bunei) și și chiar legile școlare. Căci astăzi, că su 5 clase primare, învățătură se învăță și, nu mult că ești su 7. E prică ascunsă de unde suținutul de căi, că să-i doar mai multă extindere. **V. Așadar** ar fi — ~~căci~~ — că îndepărtașării ~~de~~ ~~care~~ pe cea mai mică. **Săptămâna**, **Premieră**, și, confundă astăzi, cănd că le mai faci?

Din cauză, cauză nu pot face decât dinlocuirea superficială. De jumătate și s'ar părea că au înțeleță, dar, găsindu-lă realitatea, vedem că totul se poate face în foarte bune cai ~~—~~ unul dacă suntem creză. E drăguț, că se consumă mult timp și multă energie, dar sun mai multă de căt-avem. Iată că ești nu poate și ești cauză.

VI. Ar mai fi: difuzie elementelor și ~~adopție~~, cari te descurajă, dar deosebită, ești și tu, că pe locul te înveți, cănd că ai conștiință împăcată, iar conștiința, e ai împăcată, atunci

când și ei să fie datorie; iar datorie șiu sunt, nu și atunci cănd că ~~despre~~ ești cauză și împăcată. Vor mai fi și alte cauze, cari băsătoare că nu mărește părăști astăzi, pești și ~~adopție~~.

Adevărată cauză arătă că este astăzi, care nu s'ar părea de nicio ~~împăcată~~, cănd vorbești de ea, dar de o mare importanță, ~~—~~ cănd că ~~despre~~ ești în schimbări și: ești este dragostea de carieră. Să tu adevătre, căci dacă sun ame sunând dragostea ești de carieră, n'ar exista nicio păcăldă în calea bucurătoriei, care să nu-i lase să fie la trădărimea misiunii lui; totuși s'ar spăla în căldura dulce a acestui sentiment, totul ar merge pe calea cea bună, iar cele rele, ar dispărea cu totul.

a) Dacă n'ei pregarătirea dilectiei recăzut (dacă dacă ai fi și putin odrec cu dehui) încălzită de această dragoste de carieră, și-o vei compătiște singur, puțin mai temeric, decât cănd ești făcut de alte motive din ușor.

b) Dacă nu-ți ajunge ~~salariul~~ pentru noile tine familiare, dragostea de carieră te va face să nu-ți evazi lucru, căci cănd te glăduști la măslinirea te.

c) Dacă din cauza morcovilor politice, ai simțit de suferit, dragostea de carieră, te va face să te priosești că și împres, ca pe niplile adevărățile năștănești.

d) Dacă ai săi precis că morți părăști măslina, și căndu-ți datorie, dragostea de carieră, te va lăsa să ferm și vei merge fără goedere în dimineață.

Si revenind la cele date început, numai că nu putem explica, de ce înaintești noștri sună zultate frumoase în acțiunea lor, deși mulți din ei, n'aveau decât clasele primare, sau cel mult căteva clase de gimnaziu, nu aveau săptămâna săbătă, ba și se plăteau de către sat (nu stat) în contur, ce se putea. Totuși sună bine! în acțiunea lor, toții sună sănătos și sănătos primul rând făcărești nodiditor: dragostea de carieră.

GH. I. POPESCU
Inv. Silvian Drăgoe

Şine urşlune în română

Mi refer la romanele care sunt creații și în conștiință plăsmuite de gânduri sale, al căror scris este „o trăire directă și excludentă ireală”. Mi refer la marea saț a cititorilor adevărați, care în lectura romanului, nu urmăresc de cât frumusețea scrierii, dreptatea ideilor și în stăpîndele o mie și una de taine ale adevăratei istorii. Dein război înceacă, acest gen al literaturii se citește cu o adesea pasiune. Este un fel de morfină literară, ce ține pătura cititoare multă din filă seducitoare. Acest gen al literaturii se citește mult, pentru că în esență de literatură există mai puține de către unde noutăți și date obsolete, pentru că acest fel de compunere dă impreună de viață autentică este obiectul său mai des pentru că, are o rustică sănătătate. Romanul are în general un mier și dragoste, în jurul căreia se înpletește trandafirii și spinii ce urmărește înțepătă suflarele tărâțe în vîrbi proaspete prinse în angrenajul sensibilității. În jurul unei drăgoști, romanul îmbogățează istoria unei epoci, întărește omul, societate și toate tendințele unei generații. Cetind un roman astfel, sănătos, împărtășind cu el, toate cunoștințele noastre idealiste, toată cunoștința utilejilor și deosejdejilor, de la specie vieții.

Cine cine nu și-a legănat visurile sănătoase, în conștiință lui Dumitru Zamfirescu din „Viața în țară”, împărtășind la sine ca viața Comănăștenilor, perspectiva și orientări, estompeate ca un apus înțepătă, pe cadrul unui viitor visat? Să vine să trăiti în gând o clipă, vis-

ta Comănăștenilor legată de pământ cu patimă, trăind o viață patriarhală, în cîldura potolită a familiei, având totuși dragostea de țară și subirea de aproapele? Opera lui Dumitru Zamfirescu, a pământ în sufltele noastre de adolecență, hăzuită generoasă, a frumuseță sănătății și patos domolite, încințând mintea penă la propuneri și făgăduind distinționata seală a eroilor lui.

Și cine nu a petrecut la „Medeleni”, cu Ionel Teodoreanu, clipe de adolență curățenie suflătoare, într-o atmosferă de tot ce este realitate, ridicându-se în final pe culmile adevăratei viață, unde gândul te transformă, când într-o Olegă cuminte și frumoasă, când într-un om liniștit și pururea zâmbitor, plin de afecțiune și tainică subire către familie? Acest maharajah necontenit, al metaforei rotunjite, își tardăște însigurăția între trecut și prezent între amici bătrâni și casa plină de lumină și feridre din „Medeleni” și între „Cruciunul din Subrestrăii”, în care apar copii, jucări și atmosfere de vechie Moldovă, închisă și chipul bătrânt al Manuilii Chagires și al Anișorei Neagușanu, cu părul roșcat într-un splendor și pasiune, cu mîna ei lucidă și rece și cu viață din care vine și în care rămîne ca o glorie neînfrântă, rătacie. Ionel Teodoreanu este inapelabil în creația de eroi tineri, puri și îmbogați parțial într-o nouă luceală a metaforei, în care urmărește cunoștințe și subiri, ca acelea ale suflului care pară în vibrație.

Și cine nu și-a extins frontieră în „Purgatoriu” lui Corneliu Delioiu, urmă-

alături cu Mircea Trestian, clipe de eman-

cipare sufletească, ridicată pe culmi ne-

bănuite, într'o luptă pururea cu societatea

neînțeleagătoare, căzând cu ei într'o toro-

peală a desnădejdei, în care și-a curățit

sufletul pentru o viață fericită, găsită în

sufletul înțeleagător, în iubirea caldă și pă-

timășă a Mariei, în care și-a topit între-

gul trecut de sbucium și desnădejde su-

fletească? Corneliu Moldovanu prin pu-

tereia lui de creație, ține continu prezent

în fața cititorului, pe Mircea Trestian,

omul ascensiunei intelectuale, dar și al

sufletului curat, pururea încchinat spre vi-

suare și contemplare a tot ce e frumos și

pe Sanda Rareș, femeia credincioasă căs-

niciel, dar cu toată dragostea și cu tot

gândul către omul care ar fi putut o face

fericită. „Purgatoriul“ este romanul, în

care ființa se contopește cu aceia aeroilor,

trăind cu ei clipe de desnădejde și fericire.

Liviu Rebreanu ne introduce în marea

epopée, cea mai reușită creație românească

în acest gen și 'n care autorul s'a dovedit

până acum fără egal în literatura socială;

„Ion“. După aceia, ne trece prin „Pădu-

rea spăluzurațiilor“, unde printr'o analiză

psihologică ce sparge cadrele sociale, ne

împinge în evenimentele extraordinare ale

războiului și de aci ne trimită la „Adam

și Eva“ romanul ce conține fragmente ui-

mitoare de psihologie a sadismului, unde

te coplezeste crunt sentimentele trecutului;

pentru ca apoi să te văre vrând nevrând

în vîrtejul amețitor al „Ciulendrei“, din

care scapi cu impresia netă a unei com-

pătimbi a eroilor și regreti că viața nu

le-a dăruit toată fericirea pentru care

erau făcuți. „Eroii lui Liviu Rebreanu

sunt decorați cu sentimente vîjelioase,

dar care nu desnădejde realitatea“ De aci

opera sa, care aproape egalează pe acela

care a făcut epocă, „Ion“, — „Răscoala“,

în flăcările căreia întrezărești toată și

ziua țăranului nostru emancipat prin

ideile apusului și a Iudărăniciei boere,

pe moșii cărora erau robi, de a cedă

pământul moștenit din moși—strămoș. Răscoala, este un tablou de rară intuire

și adâncă cunoaștere a păturei țărănești,

precum și a stăpânitorilor boeri și care

înfățișează starea de spirit înainte de răz-

boiu. Căci trebuie să știm că, deși acest

roman a ieșit la iveală tocmai acum, el

a fost conceput de autor de acum 30 ani.

Războiul a adus lupte grozave nu nu-

mai pe câmpul de luptă, ci și în sufletul

multor luptători. O luptă groasnică s'a

dat în sufletul acelora pe cari războiul

i-a surprins angrenați cu toată ființa lor

în vreo dragoste, dragoste care i-a aruncat chiar dacă au învins dușmanul, în

brațele morții. „Ultima noapte de da-

goste, și prima zi de război“ a lui Camil

Petrescu ne dă scena de luptă titanice

între dragostea pentru femei și iubirea

de patrie, în care ultima învinge spa-

izișanda nației. Războiul a fost un iu-

neric din care luptătorii au ieșit dibujind

lumina blandă a soarelui liberator, dar

și un întuneric continuu pentru acei care

au luptat pe două fronturi. Adică, nu

un front real și care avea ca țintă du-

șmanul și pe un front lăuntric, sufletește

și care avea ca țintă, potolirea sentimentelor

ce-le îndruma gândul către casă.

Acesta este miezul operei lui Cezar Petrescu, romanul „Întunecare“. Cezar Petrescu descrie în acest roman, cu o neîntrecută

putere de analiză, grozavia războiului

în care plutea ca în vis Radu, cu sufletul și gândul la ființa iubită, lusă cu totul

puterea în slujba Patriei. Si apoi des-

mentul acestei cărți, este peste patenile material, care rămâne copleșit de groză din războiului și de tragicul sfârșit a lui Radu.

Înălând în urmă pe romancierii care înfățează diferențele fețe ale societății noastre de după război, pentru că să ne scăpăm puțin de romanul modern și de divini scriitori mai gestați de publicul major de lectură, începând cu „Patul lui Procust” al lui Camil Petrescu, în cearușurile căruia își îngăzori întreaga ființă, într-o atmosferă îmbietoare, unde simțurile aci-s sunt asimilate, aci potolite prin reacțiunile asupra vieții, pentru ca scăpând de aci, să te trezești în mănăstirile lui Damian Stănoiu, scriitorul care descrie un humor irezistibil „Alegerea de Stașă”, „Necazurile părintelui Ghedeon”, cel care citește ziarele, cu picioarele atârnate de tavanul chiliei, „Duhovnicul micilor”, în care fostul călugăr descrie pentru prima dată literar viața monahală, ca un puternic talent de redare a realităților tipice românești.

Damian Stănoiu, a dovedit o puternică vîntă de talent pe care nu l-a utilizat în tot potențialul său, din cauză că în timpul călugăriei producția literară era stâncoasă de autoritatea eclesiastică.

În dia fumul de tămâie al călugărului făcut, defunctul Gib. Mihăescu, ne gonește înălând în căutarea unei „Rusoacice”, ne înțelege strâns de pagina cărții ore întregi, ne în cari ideile—pasiunele, pina în mișcările destinele și ființele, ore în care urmărești visul fiecarui erou obsedat, orb, și surd la realitățile streine lor. De aci, se introduce în tribulaționile „Studentul întârziat”, cu gazdele sale, cu evenimentele sale de dragoste, cu combinațiile sale de mică și mare escrocherie.

Fenomenul acestei frântători bătocii a următoarei, este foarte bine redat de regretatul Gib. Mihăescu, cu atmosfera și turburarea sa caracteristică, îngăduind sufletelor să cuprindă mai pe larg și mai adânc viața în planul unei măreții și a unei fatalități, care dărâmă bariera tragicului și atinge domeniul poeziei.

Rolul românilor?—Romanul în general pe lângă dorul pe care-l are de-a înmâna cugetul, de a încătușa sufletele, de a face să condamni și să feri o lume imaginară, în care trăești numai ca an-

tenț timp de câteva ore, mai joachă un mare rol ca element de civilizație.
Pentru că rolul fiecărei țări, în raporturile sale cu țările străine e mai ales acela de a-și creia o atmosferă de simpatie generală. Si această atmosferă, nu se poate creia decât prin canoașterea căt mai amănunțită a evenimentelor și societății. În sprijinul acestei idei vine faptul cert — și anume: dacă Francezii s-au apropiat puțin de Englezi și ca urmare a renunțat la vechea lor ură seculară, aceasta nu se datorează numai intereselor comune ci și intermediului românilor. Aceștia au făcut să se cunoască lumea celor două popoare, în sentimentele lor adânci, în reacțiunile lor față de familie, dragoste, prietenie, etc. Si dacă Germania a găsit un imens sprijin moral în cele trei țări nordice, nu e numai din cauza propagandei și relațiunilor călătorilor și comercianților, ci mai ales din cauza imensului credit pe care-l avea literatura germană în Scandinavia. Din contră, se poate spune că româncii germani n'au pătruns niciodată în Franța înainte de 1914. De aci poate și marea influență a acestui gen de creație, care nu mai cunoaște granițe între națiuni și care a devenit o modă mondială, traducă în ţările fabuloase și de care și literatura noastră se imbogățește zi de zi.

Buletinul Revizoratului

Nr. 56667|937

Inspectoratul Pregătirei Preuniversitare din Ministerul Apărării Naționale cu adresa Nr. 334|937, se aduce la cunoștință că în multe comune, directorii de școli refuză să dea concurs ~~șefilor~~ de centre însărcinați cu formările pregătiri preuniversitare.

Vă rugăm să le puneti în vedere că, sunt obligați să ia înțelegere cu șefii subcentrelor cu toată buavoiță și să le pună la dispoziție localul școaliei ori de câte ori au nevoie, înăsturând animozițările.

* * *

Nr. 612118|937

Afiind în vedere că Buletinul Oficial nu mai apare, Ministerul a dispus ca peioru publicarea certificatelor pierdute, de curs primar, să nu se mai ceră pe viitor decât taxa de 100 lei pe seamă Monitorului Oficial.

Vă comunică în acest sens, școalelor primare din județ.

* * *

Nr. 40399|10|III|1937

Constatându-se că unii elevi, atât în timpul cursurilor, cât și în vacanțele, nu purtă cineva mult de dorit, nu sunt supravegheati serios și lăsați în voia lor, iar autoritatea școlară nu prea îngăduieaza, nu dă atenție, lăsând acești copii în voia lor fără să se facă un control serios, vă facem cunoscut că Ministerul a hotărât: ca măsură generală, ca directorii ai școlilor primare să contrôleze portofelul elevilor și să raporteze școlilor comunitatea, unde urmăză cursurile elevii, toate călătorile care vor fi semnalate.

În opiniile vor reporta:

1) Participarea elevilor la manifestările cu caracter politic.

2) Frecvențarea, de către elevi, a circumscrierii, cafeneelor și a tutelor localurilor și reuniunilor cu caracter obșteal și imoral.

3) Elevii care fumează.

4) Elevii cu portări rele: nerespectarea bătrânilor, scandalizării, etc.

5) Elevii care nu poartă uniformă, cu număr și inițialele școalelor.

Serbările urmate aproape totdeauna de baluri, care se dau de către grupele de elevi, să fie efectuate sub supravegherea și controlul directorului școalei primare, care rămâne răspunzător de întocmirea și executarea programului, care nu va fi tendențios, cu bucați obsecen sau din acela care sunt contra moralei.

Directorii de școli vor fi făcuți atenți, ca să fie obiectat în rapoartele lor și vor fi direct responsabili de realitățile neexacte sau tendențioase. Comunicări aceasta neîntărită, tuturor directorilor de școli din jud. Dvs.

ANUNT

În vederea sărbătoririi a zece ani dela absolvirea școalei, colegii Invățători din promoția 1927, a Școalei Normale din Târgoviște, sunt rugați a comunica pe adresa: Zelina R. Crețu inv. la Școala de Aplicație Târgoviște, în cel mai scurt timp, adresa exactă pe care o au, precum și adresele de ale colegilor cari își au posturile în alte județe, în vederea măsurilor ce trebuie luate, pentru o călătorie reușită a celor propuse mai sus.

Cei ce nu vor răspunde acestui anunț sunt considerați că nu vor să împarte la această sărbătoare.

Z. C.

TIPOGRAFIA „PÂMBOVITA”

PONDATA ÎN ANUL 1888

SE EXEGRĂ: CÂRTI DE
VIZU, CÂRTI DE ADRESĂ
CU RETĂ, BORIDORI CU
FRUJURI DE PAPER, NOTE
DE CÂRTE, CÂRTE PEL
DE ȘTIINȚE, LISTE DE
BUDATE, REGASTRE, CÂR-
TE DE FACTURĂ,
BANOS, PROSPECHI, CIN-
TANIERI, STATE, CÂR-

TATĂ, CONTRACTE, TEL-
TE, HERBARIUM, AVIZE
REGASTRE ÎN DIFERITE
CULORI, BROŞURI, TEZE,
ANUNCIURI, PLACARDE
SUJETE DE MUNTA și LO-
GOVINA, DIVISE, CECURI,
SUJETE DE TEATRU, JUR-
NALE, REVISTE, CECATORI-
ME DE CÂRTI, ETC. ETC.

TÂRGOVIȘTE
STRADA REGELE CAROL II Nr. 70

Dimitrie

H. Popescu

Comitet

Judecătul Dimitrie